

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt XXV. Quòd ordo conditionis & cognitionis rerum, è diverso se
habeant.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

Est ergo qui genuit, & est qui genitus est. Qui genuit, Pater est; qui genitus est, Filius est. Et quia qui genuit, semper genuit, æternus Pater est: & quia qui genitus est, semper genitus est, æterno Patri Filius cœternus est. Item qui semper sapientiam habuit, semper sapientiam dilexit: qui verò semper dilexit, semper amorem habuit. Itaque æterno Patri & Filio cœternus Amor est: & tamen Pater à nullo est, Filius à Patre solo est; Amor verò à Patre simul & Filio est.

Sed quia superius Creatorem omnium summè & verè unum esse asseruimus, hæc tria in DEO unum esse substantialiter oportet conficemus. Quia item ille qui genitus est, non potest esse ille à quo genitus est; neque item ille qui à gignente & genito procedit, ille esse potest qui est gignens vel genitus: inexpugnabili ratione veritatis cogimur in Deitate Personarum trinitatem & substantiæ unitatem cognoscere. Tribus ergo in Deitate una communis est & æqualis æternitas, & æterna æqualitas; quia non potest esse singulis dissimile, quod omnibus facit Deitas una commune. Tres ergo unum sunt, quia in tribus Personis est una substantia; sed tres unus non sunt, quia sicut distinctio Personarum unitatem Deitatis non dividit, ita & unitas Deitatis distinctionem Personarum non confundit.

CAPVT XXV.

Quod ordo conditionis & cognitionis verum, è diverso se habeant.

QUANDO pridem de visibilibus ad invisibilia progredi cœpimus, primò à corporea creatura ad incorpoream, hoc est rationalem creaturam transivimus, ac deinde à rationali creatura usque ad sapientiam DEI pervenimus: nunc verò redeunt primò à sapientia DEI ad rationalem creaturam, deinde à rationali creatura ad creaturam corpoream habita consideratione procedemus.

Ille ordo est cognitionis, iste conditionis, quia primò corporea creatura, quæ visibilis est, in cognitione occurret; deinde à corporea creatura ad incorpoream cognitione transit, postremò viâ investigationis apertâ usque ad Conditorum utriusque pervenit. In conditione verò primo gradus ad imaginem DEI rationalis creatura facta est, deinde creatura corporea; ut creatura rationalis in ea foris agnosceret, quid à Creatore intus accepisset. In sapientia DEI est veritas, in rationali creatura imago veritatis, in corporea creatura umbra imaginis. Rationalis creatura facta est ad DEI sapientiam, corporea creatura facta est ad rationalem creaturam; propter quod omnis motus & conversio corporeæ creaturæ est ad rationalem creaturam, & omnis motus & conversio rationalis creaturæ esse debet ad DEI sapientiam: ut dum quodque suo semper superiori adhæret per conversionem, nec primæ conditionis ordinem, nec primi exemplaris in se perturbet similitudinem.

Quisquis ergo viâ investigationis de visibilibus ad invisibilia transit, primò à corporea creatura ad rationalem creaturam, deinde à rationali creatura ad corpoream creaturam descendit. Ordo autem cognitionis in mente hu-

mana semper præcedit ordinem conditionis: quia nos qui foris sumus, redire ab intimis non possumus, nisi prius oculo mentis intima pene remus. Sequitur autem semper ordo conditionis ordinem cognitionis; quia est aliquando humana immensa firmitas ad interna contemplanda vel tenuior: admissa fuerit, diu tamen ibidem stare hanc lux mutabilitatis fluxus non permittit.

CAPVT XXVI.

De tribus diebus invisibilis lucis.

POSTQUAM igitur nos, quantum DEUS largiri dignatus est, de visibilibus ad invisibilia cognitionem pervenimus, nunc jam mens nostra ad semetipsam redeat, & quid sibi ex hac cognitione utilitatis provenire possit, attendat. Quid enim nobis prodest, si in DEO cognoscimus majesticatis celsitudinem, & nullam nobis inde colligimus utilitatem? Sed ecce, dum desilio intimo divinæ contemplationis secreta revertemur, quid nobiscum afferre poterimus? Quid nisi lucem, de regione lucis venientes? Hoc enim decens & necessarium est, ut si à lucis regione venimus, ad fagendas nostras tenebras nobiscum lucem apporemus.

Et quis scire poterit quod ibi fuimus, si illuminati non redimus? Appareat ergo quod ibi fuimus, appareat quid ibi vidimus. Si ibi vidimus potentiam, apporemus lucem divini amoris: si ibi vidimus sapientiam, apporemus lucem veritatis: si ibi vidimus benignitatem, apporemus lucem dilectionis. Potentia cor penes ad amorem excitet, sapientia ignorantie tenebris cæcos illuminet, benignitas frigidis calore charitatis inflamet. Videte, quælo, quid lux sit, nisi dies; & quid tenebræ, nisi nox. Et sicut oculus corporis habet diem suum & noctem suam, ita quoque oculus cordis habet diem suum & noctem suam. Tres ergo dies sunt in visibilibus lucis, quibus interioris spiritualis vitæ cursus distinguitur. Primus dies est timor, secundus est veritas, tertius est charitas. Primus dies solem suum habet cor: ut potentiam, secundus dies solem suum habet dies sapientiam, tertius dies solem suum habet benignitatem.

Potentia ad Patrem, sapientia ad Filium, benignitas pertinet ad Spiritum sanctum. Alii sunt dies nostri quos habemus exterioris, alii quot interioris habemus. Dies nostri exteriores, etiam cum volumus, transeunt; dies verò interiores, si volumus, permanere in æternum possunt. Nam de timore Domini dicitur, quod in seculum seculi permanet. De veritate quoque debemus non est quin permaneat in æternum: quia etiam hac vita incipiat, tunc tamen plena & perfecta in nobis erit, cum ipse, qui est veritas, post huius vitæ terminum manifestus apparebit. De charitate item dictum est, quia charitas nunquam excidit. Boni dies isti, qui nunquam transeunt: nam illi dies mali sunt, qui non solum non permanent semper, sed nec ad modicum stare possunt.

De his diebus per Prophetam dicitur: Homo sicut senem, dies eius sicut umbra declinant. Isti sunt dies quos habemus exterioris, ista dies quos dedit gratia. De illis diebus dicitur Propheta: In diebus meis invocabo; qui abibi dixit: Media nocte surgebam ad confitendum tibi. Sed